

Een klimaat van onzekerheid

Martin Heijnsbroek

27 mei 2017

Bertrand Russell, de beroemde filosoof, wiskundige en Nobelprijswinnaar uit het begin van de twintigste eeuw, wist het prikkelend te formuleren: 'Alleen gekken en fanatici zijn absoluut zeker van zichzelf. De wijzen onder ons zitten onder de twijfels'.

Een mooie uitspraak, maar best pijnlijk als je sommige leiders hoort spreken. Zo vond en vindt Mark Rutte die Henry Keizer ook zonder zijn cv nog steeds 'een integere man'. En weet Trump zeker dat hij Amerika weer 'great' gaat maken. In tegenstelling tot de uitspraken van Trump, denk ik niet dat Rutte het meent. Maar het zou natuurlijk wel heel fijn zijn als we hem als gezond realist zouden kunnen betitelen.

Het is daarom zo zonde dat de Partij van de Data op dit moment nog weinig invloed heeft. Niet omdat je met Big Data de zekerheid krijgt op een goed antwoord, maar - juist het tegenovergestelde - omdat Big Data de onzekerheid omarmt. De algoritmes weten namelijk echt niet zeker wat jij gaat kopen vanmiddag, wie er van jouw familie gaat bellen naar het callcenter, of in welk FD-artikel jij het meest geïnteresseerd bent na het lezen van deze column. Big Data-technieken worden ingezet om kansen in te schatten. Met andere woorden: ze halen informatie uit wat we statistische onzekerheid noemen, om daar hun voordeel mee te doen. Ze werken zo goed, omdat ze niet pretenderen de waarheid echt te weten.

Een maand geleden trapte Brett Stephens zijn debuut als columnist in The New York Times af met een spraakmakende column over de onzekerheid rond klimaatverandering. Hij uitte zijn zorg over het feit dat beleidsmakers het vertrouwen verliezen van het publiek, doordat zij de onzekerheid over klimaatverandering ontkennen. Ondanks meer dan dertig jaar aan alarmistische documentaires en campagnes, is nog maar 36% van de Amerikanen bezorgd over klimaatverandering.

Maar hou je vast als je de klimaatonzekerheid wilt omarmen. Wiskundig gezien is de onzekerheid in de klimaatwetenschap nog een graadje erger dan in het modelleren van consumentengedrag. In plaats van statistische onzekerheid hebben we in de klimaatwetenschap last van scenario-onzekerheid. Dit betekent dat we met ons begrip over het klimaat plausibele scenario's kunnen doorrekenen, maar dat onze modellen geen enkel idee hebben over wat de statistische kans op een specifiek 'opwarming-scenario' is. Er is dus echt geen verwachte opwarming uit te rekenen, en we weten evenmin of het 'kantelpunt' van het klimaat rond de twee graden opwarming ligt.

Betekent al deze onzekerheid dat we nu niks meer moeten doen aan klimaatverandering? Dat lijkt niet het geval voor de *Society for Decision Making Under Deep Uncertainty*: het merendeel van deze wetenschappers gelooft juist dat grote onzekerheid juist een reden tot actie is, al is de uitdaging rond het nemen van besluiten wel fenomenaal. Je wil in een wereld van grote onzekerheid over het toekomstig klimaat en over de effectiviteit van maatregelen tot een robuust beleid komen, dat zo goed mogelijk op de verschillende scenario's is gericht.

Dus zeg het maar: wil je je als land beschermen tegen de zeespiegelstijging, zuiniger omspringen met energiegebruik, investeren in de kansen van technologisch innovatie? Of juist het goede voorbeeld geven aan onze burens door nu hard aan de

CO2-handrem te trekken? Wat mij betreft mag je er best een paar windmolens bij doen, zolang je maar niet zegt dat je zeker weet dat die gaan helpen.

'Alleen gekken en fanatici zijn absoluut zeker van zichzelf, zei Bertrand Russell.'
Martin Heijnsbroek

'En dat weet je zeker?'
Jan Fred van Wijnen,
chef Morgen

